

Република България
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

РЕЗОЛЮЦИЯ

на тема

“ПОДОБРЯВАНЕ НА БИЗНЕС СРЕДАТА В БЪЛГАРИЯ

ЧРЕЗ ПО-ДОБРО РЕГУЛИРАНЕ”

(разработена по собствена инициатива)

София, 2013 г.

Икономическият и социален съвет (ИСС), воден от необходимостта за изграждане на модерна и конкурентна икономика в Република България, взе решение за разработване на резолюция на тема

„Подобряване на бизнес средата в България чрез по-добро регулиране“.

За докладчик по резолюцията бе определен г-н Васил Велев, председател на Управителния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България, член на ИСС от група I – работодатели, и заместник-председател на ИСС.

Председателят на ИСС внесе за обсъждане в Пленарната сесия приетия от Председателския съвет проект на резолюция.

На своето заседание от 18 юли 2013 г. Пленарната сесия прие резолюцията.

Настоящата резолюция на Икономическия и социален съвет на Република България е отговор на необходимостта от адекватни мерки за подобряване на бизнес климата в страната ни и за развитие на модерна и конкурентна икономика чрез ползване на всички предимства на по-доброто регулиране.

Резолюцията е израз на последователната и активна позиция на „гражданския парламент“ на страната по консенсусното разработване и приемане на предложения за подобряване на конкурентоспособността на България в контекста на членството в Европейския съюз (ЕС).

Като обединяващ и изразяващ волята и интересите на основните структури на гражданското общество, с настоящата резолюция Съветът дава своето виждане и идеи за намаляване на административната тежест, за високоефективна и работеща по еднакви за всички правила икономика, осигуряваща достойна позиция на българските граждани и България като част от Европейския съюз.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. ИСС вече е изразявал в становище от март 2009 г. позицията си по възможностите за намаляване на административните пречки и подобряване на бизнес средата в България.
2. Същевременно развилата се оттогава икономическа криза постави нови предизвикателства, които трябва да намерят своето решение.
3. Приетата Програма за по-добро регулиране 2010-2013 г. (актуализация) разви целите и задачите, визирани в Националната програма за реформи и плана за действие по нея.
4. ИСС с тревога констатира, че приетата с Протоколно решение на Министерския съвет № 10.19 от 12.03.2009 г. национална цел за намаляване на административната тежест с 20 на сто до края на 2012 година не беше постигната. Напротив, в нарушение на ЗОАРАКСД бяха въведени нови регулаторни режими, както и продължиха да се

прилагат заварени такива, без правно основание за съществуването им.

4.1. Общинските администрации продължават да администрират стотици режими и да събират такси за това, въпреки забранителната норма на закона.

5. Не беше извършен цялостен преглед на основанията и размера на държавните и местните такси, така че да бъдат изцяло и основно разходоориетирани.

6. Развилата се икономическа криза постави на преден план необходимостта от постигане на по-висока конкурентоспособност и по-добра производителност на българските предприятия. В същата насока е и потребността от по-добро регулиране за постигане на изпреварващо развитие на българската икономика спрямо средното за ЕС.

7. ИСС предлага на отговорните институции да вземат предвид единната позиция на организираното гражданско общество и да предприемат конкретни стъпки за ограничаване на административното регулиране до минималните ангажменти, произтичащи от членството ни в ЕС.

II. ПРЕГЛЕД НА РЕГУЛАТОРНИТЕ РЕЖИМИ

1. ИСС изхожда от позицията, че лицензионен и регистрационен режим за извършване на стопанска дейност, както и изискване за издаване на разрешение и удостоверение или за даване на уведомление за извършване на отделна сделка или действие се установяват само със закон.

2. Според ИСС намаляването на административната тежест трябва да се извърши чрез преглед и намаляване на броя на регулаторните режими. Известно е, че към момента съществуват стотици режими, непредвидени в закон, което е в нарушение на ЗОАРАКСД.

3. Съветът изразява позицията, че прегледът на всички режими трябва да бъде извършен в максимално кратък срок от нарочна работна група под ръководството на заместник-министър председателя, който е и председател на НСТС, с участието на

представители на всички централни административни органи, които са въвели или администрират режим, както и с представители на социалните партньори.

4. ИСС предлага всички регулаторни режими да бъдат вписани в общ публичен регистър, който да бъде достъпен за всички. Вписването на режим в публичния регистър да се извършва след приключване на дейността на работната група, с нейно решение, основано на следните принципи:

4.1. Всеки орган/институция, въвел и/или администриращ отделен регулаторен режим, да мотивира:

- законосъобразността от съществуването на конкретния режим;
- целесъобразността от съществуването на конкретния режим.

4.2. При невъзможност за изпълнение на което и да било от посочените изисквания конкретният режим да подлежи на незабавна отмяна.

5. ИСС предлага в регистъра изрично и конкретно да се посочва правното основание за възникване и съществуване на всеки режим, както и администриращата го структура/ведомство. Възприемането на предлагания подход ще доведе до премахването както на незаконосъобразни, така и на нецелесъобразни режими.

6. Това предложение ще има и превантивна функция по отношение въвеждането на нови режими и изисквания, които да препятстват извършването на стопанска дейност.

7. ИСС намира за приемливо броят и обхватът на регулаторните режими да бъде ограничен само до произтичащите от членството на страната ни в ЕС, а за тях да се извърши преглед с цел облекчаването им по отношение на такси, срокове, мълчаливо съгласие и пр.

III. ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

1. ИСС изразява позицията, че при всички случаи е необходимо изготвяне на предварителна оценка за въздействието на нормативните

актове. Наложената практика да не се прави оценка за въздействието създава потребност от решителна промяна.

1.1. Съществуващото положение проектите за изменение и допълнение на нормативни актове да се съпътстват с формалното предположение, че приемането им „няма да има финансови измерения/последиви за бюджета“, освен че не изпълнява изискванията на ЗНА, не отговаря и на обществените очаквания за подобряване качеството на законодателството.

1.2. В същия смисъл е и разбирането, че оценката за въздействието не следва да се ограничава само до последваща. За ИСС по-съществена като значение е предварителната оценка - дотолкова, че извършването ѝ следва да е задължително.

1.3. Така могат да бъдат преодолені възможни проявления на поръчково нормотворчество, което има сериозни вредни последиви за бизнеса и бизнес средата като цяло. Предварителната оценка за въздействието следва да се прилага за всеки един конкретен случай. Законопроекти, за които не е изготвена такава, да не бъдат допускани до разглеждане от НС.

1.4. Важно е също да има предварителна яснота за начина, по който предлаганият нормативен акт ще се отрази във финансово отношение на бизнеса и гражданите, както и каква административна тежест ще окаже допълнително върху тях.

1.5. При извършването на оценката за въздействието трябва да се взема под внимание и общата цел на ЕС и България за намаляване и облекчаване на административната тежест, тъй като в много случаи именно тя е водещ мотив и за наличие на неформална икономика.

2. ИСС счита, че принципът на мълчаливото съгласие трябва да се въведе и в специалната нормативна уредба.

2.1. Принципът на мълчаливото съгласие следва не само да бъде разширен като обхват, но същевременно следва да бъде ограничено и приложното поле на принципа на мълчаливия отказ до степен да отпадне като възможност, където не е абсолютно наложително прилагането му.

2.2. Съветът изразява удовлетвореността си от прилагането в българската практика през последните години на тази позитивна взаимоотнообвързаност (разширяване приложното поле на мълчаливото съгласие и стесняване това на мълчаливия отказ). Нормативните актове, уреждащи възможното прилагане на мълчаливото съгласие, вече преобладават спрямо тези, даващи възможност за мълчалив отказ, което категорично е позитивно за ИСС.

2.3. С оглед разширяване на приложното му поле е необходимо мълчаливото съгласие да действа по презумпция - т.е., ако изрично в закон не е уговорено друго.

3. ИСС застава на позицията за задължително предварително обсъждане от Националния съвет за тристранно сътрудничество на проекти, уреждащи въпроси от неговата компетентност.

3.1. Всички проекти на нормативни актове - както за изменение и допълнение на нормативни актове, отнасящи се пряко или косвено до въпросите на трудовите и непосредствено свързаните с тях отношения, до осигурителните отношения, така и по въпросите на жизненото равнище - независимо от вносителя, задължително трябва да бъдат отнасяни до Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС) за обсъждане и даване на мнение.

3.2. Обсъждането на конкретния проект от НСТС да е задължително условие за приемането му. Освен спазване на Кодекса на труда, както и на Правилника за организацията и дейността на съветите за тристранно сътрудничество, това ще гарантира активността и ангажираността на социалните партньори в процеса на установяване на нормативна среда, приемлива за обществото и същевременно осигуряваща необходимата подкрепа за реформи в тази чувствителна сфера.

4. ИСС изисква да се въведе предварително обсъждане от Икономическия и социален съвет на законопроекти и стратегически проблеми, отнасящи се до икономическото и социалното развитие на страната.

IV. ПО-ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ КАТО ОСНОВА ЗА РАСТЕЖ

1. Според ИСС е необходимо в рамките на планирания бюджет и щат да функционира специализирана администрация към Министерския съвет, чиято основна задача да е идентифициране и предлагане на решения за облекчаване на административната тежест и бюрокрацията.

2. Тези функции могат да бъдат възложени на Звеното за по-добро регулиране в администрацията на Министерския съвет. Важни задачи на тази специализирана администрация трябва да бъдат въвеждането и прилагането на политиката за по-добро регулиране в администрациите на изпълнителната власт и на общините, мониторинг на въвеждането на електронното управление, методически функции, отговорност за изпълнение на ЗОАРАКСД, отговорност за изпълнението на Програмата за по-добро регулиране.

3. Общата и трайна позиция на ИСС е, че размерът на таксите трябва да бъде основно разходоориентиран.

3.1. Администрацията на Министерския съвет възприе важни изводи в изпълнение на проекта „Политика за таксите в съответствие с обществените отношения – условие за добро управление“ (Проект К11-13-1/08.09.2011 г.).

3.2. Този проект акцентира върху разходоориентираността на таксите като основен инструмент за добра практика в администрирането. Така е и в Закона за държавните такси и в Методиката, разработена за тази цел.

3.3. Същевременно продължават да съществуват такси, които в същността си представляват квази данък или пък въобще не са обвързани с цената на съответната административна дейност. Такъв е случаят с такса битови отпадъци, с таксите, събирани от Търговския регистър, където се събират суми пет пъти по-високи от тези за издръжката им, таксите за водоземане, за ползване на воден обект и за замърсяване, както и много други.

4. ИСС приветства изразената позиция за прехвърляне на определени функции от администрацията към бизнеса, като не се допуска деформиране на пазарната среда и условията за конкуренция.

4.1. В проекта на Стратегия за развитие на държавната администрация до 2020 г. се предвижда прехвърляне на функции от администрацията към бизнеса. Подкрепяме подобна мярка и считаме, че в тази връзка трябва да се имат предвид представителните организации, а не отделни фирми.

4.2. ИСС счита, че така по-добре ще се ползва натрупаната с години експертиза, която имат тези организации, в една или повече икономически дейности.

4.3. По сходен начин стои и въпросът с прехвърлянето на публични функции към частния сектор. Може да се разгледа въпросът за прехвърлянето на администрирането на дейности към бизнеса, най-вече в контекста на това, че има такива, в които последният се явява основен и единствен потребител и едновременно с това задължено лице.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение ИСС отново изразява своята позиция, че в условията на продължаваща икономическа криза е още по-необходимо да се използват всички ресурси, с които разполагаме, за да постигнем националната цел – намаляване на административната тежест. Това ще създаде очакваните от гражданското общество условия за развитие на икономиката на страната ни чрез повече инвестиции, повече спестено време и публични средства, повече разполагаем доход и по-добри условия за правене на бизнес.

ИСС декларира готовността си да участва активно в приемането и прилагането в практиката на предложенията в настоящата резолюция, което вярваме, ще допринесе за по-добро икономическо развитие на Република България.

/п/

Проф. д-р Лалко Дулевски
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ